

Na osnovu člana 16. stav (4) Zakona o Vladi Zeničko-dobojskog kantona – Prečišćeni tekst („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 7/10 i 3/23), na prijedlog Ministarstva za boračka pitanja, Vlada Zeničko-dobojskog kantona, na 84. sjednici, održanoj dana 05.06.2025. godine, d o n o s i

ZAKLJUČAK

I.

Usvaja se Informacija o stambenom zbrinjavanju branilaca i članova njihovih porodica u 2024. godini, Ministarstva za boračka pitanja, broj: 13/04-2-1-37-9851/25 od 26.05.2025. godine, i čini sastavni dio ovog zaključka.

II.

Zaključak stupa na snagu danom donošenja.

Broj: 02-_____/25
Datum, 05.06.2025. godine
Zenica

PREMIJER

Nezir Pivić

DOSTAVLJENO:

1x Ministarstvo za boračka pitanja,
1x a/a.

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNA I HERCEGOVINA
ZENIČKO-DOBOJSKI KANTON
MINISTARSTVO ZA BORAČKA PITANJA**

I N F O R M A C I J A

**o stambenom zbrinjavanju branilaca i članova njihovih porodica
u 2024.godini**

Zenica, maj 2025.godine

I. Uvod

Neriješeno stambeno pitanje predstavlja jedan od najznačajnijih egzistencijalnih problema stanovnika Zeničko-dobojskog kantona, a najugroženiji dio populacije su svakako branioci i članovi njihovih porodica. Bitno je naglasiti da se radi o jako osjetljivoj populaciji, gdje članovi porodica poginulih branioaca žive u nepotpunim porodicama, ratni vojni invalidi i demobilizirani branioци sa narušenim zdravljem, a kao hranioци svojih porodica imaju konstantnu potrebu za posebnim socijalnim tretmanom u pogledu zdravstvene zaštite, osiguranja posla, uvjeta rada i privređivanja, ali i stambenog zbrinjavanja.

S obzirom na moralnu obavezu države i cjelokupne društvene zajednice na osiguranju adekvatnog socijalno-ekonomskog statusa ove kategorije stanovništva, a imajući u vidu njihov ogroman doprinos u odbrani zemlje u proteklom odbrambeno-oslobodilačkom ratu, jedan od prioriteta predstavlja i pomoć u obezbjeđivanju osnovnog egzistencijalnog prava, prava na dom. Sa aspekta pripadnosti branilačkoj populaciji može se zaključiti da je riječ o prioriteta zaslužnoj, socijalno ranjivoj kategoriji sa umanjenom radnom sposobnošću, koja je povezana uzročno-posljedično sa učešćem u odbrambeno-oslobodilačkom ratu.

Rješavanje stambenog pitanja branilaca i članova njihovih porodica, u segmentu pripadajućih dopunskih prava, realizuje se na način dodjele jednokratnih, bespovratnih novčanih sredstava s ciljem obezbjeđenja pomoći u rješavanju stambenog pitanja, odnosno poboljšanja uslova i kvaliteta života branilaca i članova njihovih porodica.

Iz svih gore navedenih razloga, rješavanje stambenog pitanja branilačke populacije jedan je od prioriteta u radu Ministarstva, te je kao dopunsko pravo utvrđeno važećim propisima iz oblasti branilačko-invalidske zaštite na području Zeničko-dobojskog kantona (u daljem tekstu: Kanton).

II. Normativno regulisanje/ pravni osnov

Članom 29. Zakona o pravima branilaca i članova njihovih porodica ("Službene novine FBiH" broj: 33/04, 56/05, 70/07, 9/10, 90/17, 29/22 i 60/24- u daljem tekstu: Federalni zakon) utvrđeno je da Kantoni svojim propisima osiguravaju prioriteta rješavanje stambenog pitanja pripadnika branilačke populacije i to prema pravu prvenstva kako slijedi:

1. djeca poginulih, umrlih, nestalih branilaca bez oba roditelja i ratni vojni invalidi sa oštećenjem organizma od 100% I grupe;
2. porodice sa dva i više poginulih, umrlih, nestalih branilaca i ratni vojni invalidi sa oštećenjem organizma od 100% II grupe;
3. porodice poginulih, umrlih, nestalih branilaca i ratni vojni invalidi sa oštećenjem organizma od 90%, 80% i 70%;
4. ostali ratni vojni invalidi.

Članom 4. tačka h) Zakona o pravima demobiliziranih branilaca i članova njihovih porodica („Službene novine FBiH“, broj: 54/19, 29/22, 81/23 i 60/24- u daljem tekstu: Zakon o pravima DB) utvrđeno je pravo na stambeno zbrinjavanje, a članom 32. stav (1) i (2) i (3) navedenog Zakona decidno je definisano slijedeće:

„ Demobilizirani branioци koji nemaju u vlasništvu stan ili kuću, niti koriste stan u svojstvu nosioca stanarskog prava mogu ostvariti pravo na pomoć u rješavanju stambenog pitanja u skladu sa kantonalnim propisima, a prema sredstavima kantona predviđenim za te namjene.“ -stav (1);

„Sredstva za ostvarivanje prava iz naprijed navedenog stava osiguravaju se u budžetu kantona u skladu sa mogućnostima.“- stav (2);

„ Sredstva za ostvarivanje prava iz naprijed navedenog stava za demobilizirane branioce nastanjene u Republici Srpskoj osiguravaju se u budžetu kantona na čijem području je povratnik u entitetu Republika Srpska imao posljednje boravište ili u budžetu kantona koji je najbliži mjestu prebivališta povratnika u skladu sa mogućnostima.- stav (3).

U cilju osiguranja provedbe odredbi Federalnog zakona, kao i Zakona o pravima DB na nivou Kantona, oblast stambenog zbrinjavanja branilaca i članova njihovih porodica uređuju:

- Zakon o dopunskim pravima branilaca i članova njihovih porodica ("Službene novine Zeničko-dobojskog kantona" broj: 1/14- u daljem tekstu: Zakon)- član 5. tačka g) Zakona predviđa pravo na stambeno zbrinjavanje kao jedno od dopunskih prava, a Poglavljem VII. Zakona regulisano je pravo na rješavanje stambenog pitanja koje ostvaruju branioци i članovi njihovih porodica na području Kantona kao i prioriteta u rješavanju stambenog pitanja i

- Uredba o pomoći u rješavanju stambenog pitanja branilaca i članova njihovih porodica ("Službene novine Zeničko-dobojskog kantona" broj: 4/14, 1/18, 15/21 i 18/22- u daljem tekstu: Uredba), kao podzakonski akt.

Uredbom su utvrđeni uvjeti, način i postupak ostvarivanja prava na pomoć u rješavanju stambenog pitanja branilaca i članova njihovih porodica koji imaju prebivalište na području Kantona, kao i povratnika u Republiku Srpsku koji ostvaruju osnovna prava iz branilačko-invalidske zaštite u općinama/gradovima Kantona i koji su na evidenciji nadležnog organa za vojne evidencije u općinama/gradovima Kantona. Uredbom o izmjenama i dopunama uredbe o pomoći u rješavanju stambenog pitanja branilaca i članova njihovih porodica ("Službene novine Zeničko-dobojskog kantona" broj 15/21), kao način rješavanja stambenog pitanja dodjelom jednokratnih, bespovratnih novčanih sredstava uvršteno je pravo na sufinansiranje troškova priključka na infrastrukturne mreže po računu iz prethodne i tekuće godine.

Budžetom Zeničko-dobojskog kantona za 2024. godinu („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona kantona“, broj 21/23) u razdjelu 24, budžetska organizacija 01, potrošačka jedinica 0001 - Ministarstva za boračka pitanja, na poziciji 614200 -"Grantovi pojedincima", subanalitici OAD 208 - „Pomoć u rješavanju stambenog pitanja“ za navedenu namjenu planirana su sredstva, a utrošak navedenih sredstava regulisan je Programom utroška sredstava Budžeta Zeničko-dobojskog kantona za 2024. godinu na poziciji Ministarstva za boračka pitanja, usvojenog Odlukom Vlade broj: 02-11-1895/24 od 29.01.2024. godine.

III. Aktivnosti na realizaciji prava za pomoć u rješavanju stambenog pitanja branilaca i članova njihovih porodica u 2024. god.

Uslovi, način i postupak ostvarivanja prava na pomoć u rješavanju stambenog pitanja branilaca i članova njihovih porodica, utvrđena Zakonom, uređeni su Uredbom kao podzakonskim aktom. Uredba je strukturirana po dijelovima i to: I dio-Opće odredbe, II dio-Postupak dodjele novčanih sredstava, te III dio-Završne odredbe, odnosno po dijelovima definisani su korisnici prava, posebni uvjeti za ostvarivanje predmetnog prava, način rješavanja stambenog pitanja, prioriteti u stambenom zbrinjavanju, podnošenje zahtjeva, potrebna dokumentacija, kao i ostala pitanja od značaja za pravilno i zakonito provođenje procedure.

Uredbom o izmjenama i dopunama uredbe o pomoći u rješavanju stambenog pitanja branilaca i članova njihovih porodica ("Službene novine Zeničko-dobojskog kantona" broj 15/21) kao način rješavanja stambenog pitanja uvrštava se i ostvarivanje prava na sufinansiranje troškova priključka na infrastrukturne mreže (voda i kanalizacija, električna energija, gas) stambenog objekta po računu iz prethodne i tekuće kalendarske godine. Nadalje, definiše se da po pojedinačnom zahtjevu mogu biti odobrena sredstva do 1.500,00 KM po jednom priključku, bez limita u smislu ukupnih primanja domaćinstva, a pod uvjetom da stambeno pitanje rješavaju prvi put. Navedenim izmjenama se predviđa da se zahtjevi za navedenu namjenu mogu podnositi tokom cijele godine.

U toku 2024. godine zaprimljeno je 274 zahtjeva za sufinansiranje troškova priključka na infrastrukturne mreže, od čega je odobreno 181 zahtjeva, i to prema raspodjeli prikazanoj u tabeli 1. Ističemo da je u skladu sa članom 19. Uredbe, 70 zahtjeva zaprimljenih u 2024. godini prioritetno riješeno u 2025 godini. Isti nisu realizovani u 2024. godini zbog utroška sredstava na budžetskoj stavci- „Pomoć u rješavanju stambenog pitanja“.

Tabela 1.- Prikaz odobrenih zahtjeva za sufinansiranje troškova priključka na infrastrukturne mreže u 2024. godini

GRAD/OPĆINA	ODOBRENI ZAHTJEVI	UKUPNO ODOBRENIH NOVČANIH SREDSTAVA (KM)
BREZA	1	1.500,00
OLOVO	1	1500
VAREŠ	3	2.557,02
KAKANJ	1	958,23
VISOKO	69	69.675,20
ZENICA	3	4.500,00
ŽEPČE	2	3.000,00

ZAVIDOVIĆI	28	32.497,50
TEŠANJ	52	64.897,67
DOBOJ JUG	19	22.491,61
USORA	1	1.500,00
MAGLAJ	1	1.500,00
UKUPNO	181	206.577,23

Za razliku od prednje navedenog prava, za koje se zahtjev aplicira tokom cijele kalendarske godine, članom 10. stav (2) Uredbe propisuje se da gradske/općinske službe za boračko-invalidsku zaštitu objavljuju oglas po instrukciji Ministarstva kojim se obavještavaju branioci i članovi njihovih porodica o mogućnosti podnošenja zahtjeva za dodjelu novčanih sredstava na ime pomoći u stambenom zbrinjavanju, sa rokom koji ne može biti kraći od 15 dana.

Dana 11.03.2024. godine objavljen je Oglas o mogućnosti podnošenja zahtjeva za dodjelu novčanih sredstava na ime pomoći u stambenom zbrinjavanju branilaca i članova njihovih porodica broj: 13/04-2-1-37-4324/24 (u daljem tekstu: Oglas) koji je ostao otvoren do 01.04.2024. godine. Ministarstvo je u skladu sa navedenom odredbom Uredbe donijelo Instrukciju o primjeni Uredbe o pomoći u rješavanju stambenog pitanja branilaca i članova njihovih porodica broj: 13/04-2-1-37-4324-1/24 od 07.03.2024. godine kojom se detaljnije pojašnjavanju odredbe iste, a u cilju jednoobraznog i efikasnog provođenja propisane procedure u postupku ostvarivanja predmetnog prava po raspisanom Oglasu.

U skladu sa Uredbom, zahtjeve za dodjelu sredstava u svrhu pomoći rješavanja stambenog pitanja branilaca i članova njihovih porodica zainteresirani korisnici su aplicirali kod prvostepenih organa, nadležnih gradskih/općinskih službi za boračko-invalidsku zaštitu. Iste su shodno Uredbi i Instrukciji Ministarstva vršile pregled i obradu zaprimljenih predmeta, te formirale liste urednih zahtjeva na koje su aplikanti imali pravo prigovora. Nakon proteka roka u kojem su nezadovoljni podnosioci zahtjeva imali pravo podnijeti prigovor nadležnoj službi i rješavanja istih, prvostepeni organi su formirali konačne liste urednih zahtjeva utvrđene u skladu sa planom dodjele sredstava po gradovima/općinama Kantona, odnosno Programom utroška sredstava za 2024. godinu.

Ministarstvo je komisijski razmatralo sve predmete dostavljene po konačnim listama urednih zahtjeva gradova/općina, te obrazloženi stav o odbijanju ili opravdanosti zahtjeva dostavljalo Ministru u formi prijedloga obavijesti o saglasnosti, zaključka Vlade Zeničko- dobojskog kantona ili obavijesti o odbijanju zahtjeva sa preciziranim pravnim osnovom za isto i poukom o pravnom lijeku. Treba istaći, da je u strukturi podnesenih zahtjeva prisutno povećanje broja zahtjeva za stambene jedinice starije gradnje (sa ili bez odobrenja za građenje) za koje je u biti nužan završetak radova ili sanaciju i adaptaciju, obzirom na stepen nezavršenosti, devastiranosti, koja je posljedica kako protoka vremena, tako i ratnih razaranja. Uz to, očigledna je i potreba za dodatnim stambeni prostorom, obzirom da postojeći zajednički stambeni prostor pored pripadnika, koriste i novoformirane porodice djece, te roditelji.

Komisija Ministarstva je ukupno obradila 193 predmeta iz svih 12 gradova/općina Kantona. U tabeli 2. prikazana je obrada zahtjeva prema Oglasu iz 2024. godine.

Tabela 2.- Prikaz podnesenih zahtjeva po Oglasu iz 2024. godine

GRAD/OPĆINA	ODOBRENI ZAHTJEVI	ODBIJENI ZAHTJEVI
BREZA	1	1
OLOVO	7	11
VAREŠ	1	4
KAKANJ	4	9
VISOKO	13	10
ZENICA	8	23
ŽEPČE	3	8
ZAVIDOVIĆI	13	30
TEŠANJ	2	15

DOBOJ JUG	1	1
USORA	0	1
MAGLAJ	8	19
UKUPNO	61	132

Naglašavamo da u skladu sa članom 16. stav (2) Uredbe, na obrazloženi prijedlog Ministarstva, zaključak o odobravanju dodjele sredstava u iznosu većem od 1.500,00 KM donosi Vlada Kantona.

U skladu sa članom 20. Uredbe rješavani su predmeti koji su bili posebni slučajevi stambenog zbrinjavanja i koji iziskuju hitno rješavanje. Naime, to se odnosilo na slučajeve rješavanja stambene problematike sanacije ili adaptacije stambenih objekata čija je šteta povećana usljed vremenskih nepogoda ili drugih vanrednih situacija. Za većinu predmeta koji su dostavljeni od strane prvostepenog organa sa prijedlogom primjene člana 20. Uredbe, Komisija Ministarstva je vršila terensku obradu predmeta, te na taj način utvrđivala opravdanost istih. U 2024. godini takvih zahtjeva odobreno je ukupno sedam.

Članom 19. Uredbe propisuje se da svi nerealizovani podneseni zahtjevi koji ispunjavaju uslove iz Uredbe za dodjelu sredstava, moraju biti prioritarno rješavani u narednoj budžetskoj godini. Slijedom navedenog u 2024. godini, a po zahtjevima iz 2023. godine, odobreno je 38 zahtjeva.

Korisnici nezadovoljni stavom Ministarstva imali su, u skladu sa Zakonom o upravnom postupku ("Službene novine FBiH" broj 2/98, 48/99 i 61/22), pravo žalbe na prvostepena rješenja. U skladu sa navedenim, u dole navedenoj tabeli dajemo prikaz postupanja u žalbenom postupku sa 31.12.2024. godine.

Tabela 3. – Prikaz obrade predmeta u žalbenom postupku sa 31.12.2024. godine

GRAD/OPĆINA	Odbačene žalbe	Odbijene žalbe	Poništena prvostepena rješenja i predmet vraćen na ponovni postupak	Uvažene žalbe	Ukupno predmeta po gradovima/općinama
BREZA					0
OLOVO		6			6
VAREŠ		1	6	1	8
KAKANJ		4		1	5
VISOKO		4			4
ZENICA		7		3	10
ŽEPČE		3	1		4
ZAVIDOVIĆI		5			5
TEŠANJ		6		1	7
DOBOJ JUG		1			1
USORA		1			1
MAGLAJ		7	1	1	9
Ukupno vrsta rješavanja		45	8	7	60

U nastavku, u tabeli 4., detaljno je prikazana struktura dodjeljenih pomoći za stambeno zbrinjavanje po gradovima/općinama Kantona prema načinu rješavanja stambenog pitanja. Tabela 4. obuhvata sve odobrene zahtjeve za stambeno zbrinjavanje podnesene po Oglasu iz 2024. godine, zahtjeve za sufinansiranje troškova priključka na infrastrukturne mreže, zahtjeve odobrene primjenom člana 20. Uredbe, nerealizovane zahtjeve iz 2023. godine koji su odobreni u 2024. godini, kao i odobrene pomoći za stambeno zbrinjavanje kroz drugostepene postupke.

Tabela 4. – Pregled odobrenih zahtjeva za stambeno zbrinjavanje po načinu rješavanja stambenog pitanja

Općina/Grad	Izgradnja	Kupovina	Prilagođavanje	Sufinansiranje izdavanja dozvole za gradnju/legalizacije	Član 20. Uredbe	Sufinansiranje troškova priključka na infrastrukturalnu mreže	Ukupno novčanih sredstava u KM
BREZA	1			1		1	13.410,27
OLOVO	5	1	1	2		1	91.684,50
VAREŠ				1		3	5.110,83
KAKANJ		3	2	2		1	60.676,57
VISOKO	3	2	1	8		69	153.015,09
ZENICA	1	3	3	2	6	3	151.300,00
ŽEPČE	2	1	3		1	2	58.492,18
ZAVIDOVIĆI	8	1	2	9		28	156.895,24
TEŠANJ	1		2	1		52	118.893,51
DOBOJ JUG	1					19	35.491,61
USORA						1	1.500,00
MAGLAJ	3	3			2	1	88.500,00
UKUPNO	25	14	14	26	9	214	934.969,80

Budžetom Zeničko-dobojskog kantona za 2024. godinu („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona kantona“, broj 21/23) u razdjelu 24, budžetska organizacija 01, potrošačka jedinica 0001 - Ministarstva za boračka pitanja, na poziciji 614200 - "Grantovi pojedincima", subanalitici OAD 208 - „Pomoć u rješavanju stambenog pitanja“ za navedenu namjenu planirana su sredstva u iznosu od 2.000.000,00 KM. Odlukom o preraspodjeli rashoda u Budžetu Zeničko-dobojskog kantona broj: 07-03-01/11-12805-1/24 od 16.07.2024. godine budžetska stavka- „Pomoć u rješavanju stambenog pitanja“ je umanjena za 870.000,00 KM, pa su ista na navedenom kontu iznosila 1.130.000,00 KM. Odlukom o preraspodjeli rashoda u Budžetu Zeničko-dobojskog kantona broj: 07-03-01/11-12805-2-1/24 od 18.10.2024. godine, sredstva su naknadno umanjena za još 200.000,00 KM. Odlukom o preraspodjeli rashoda u Budžetu Zeničko-dobojskog kantona broj: 07-03-01/11-12805-3-1/24 od 17.12.2024. godine sredstva na navedenoj budžetskoj stavci su uvećana za 5.000,00 KM, i ista su iznosila 935.000,00 KM.

Od navedenih Budžetom raspoloživih sredstava za ovu namjenu u iznosu od 935.000,00 KM ukupno je utrošeno 934.969,80 KM, odnosno 99,99 % raspoloživih sredstava.

Tabela 4. – Strukturalni prikaz dodjeljenih pomoći za stambeno zbrinjavanje po kategorijama branilačke populacije

Grad/općina	Izgradnja	Kupovina	Prilagođavanje	Sufinansiranje izdavanja dozvole za gradnju/legalizacije	Član 20. Uredbe	Sufinansiranje troškova priključka na infrastrukturalnu mreže	Ukupno korisnika
DRPO			1			1	2
PPB	1	2			2	3	8
RVI	2	1	13	2	2	9	29

DB	20	11		22	4	159	216
PUDRP							0
PURVI							0
PUDB	2			2	1	9	14
UKUPNO	25	14	14	26	9	181	269

DRPO – dobitnik ratnog priznanja/odličja
RVI – ratni vojni invalid
PURVI – porodica umrlog RVI

PPB – porodica poginulog branioca
DB – demobilizirani branilac
PUDB - porodica umrlog DB

IV. Zaključna razmatranja

Rješavanje problema stambenog zbrinjavanja pripadnika branilačke populacije i naprijed navedene aktivnosti po tom pitanju su u skladu sa reformskim opredjeljenjima Vlade Kantona u oblasti socijalne politike i zaštite pripadnika branilačke populacije, sa ciljem poboljšanja socijalno-ekonomskog i drugog statusa ove kategorije stanovništva, a imajući u vidu moralni dug države prema istim.

S obzirom da je veliki broj stanovnika sa područja Kantona bio uključen u Oružane snage BiH, čime su dali značajan doprinos u odbrani zemlje, država nastoji istim pružiti pomoć i u rješavanju njihovog egzistencijalnog problema koji se tiče stambenog zbrinjavanja. Odabrani načini i mogućnosti svakako su uvjetovani ekonomskom situacijom u kojoj se nalazi Kanton. Imajući u vidu da su sve dosadašnje analize pokazale da je među pripadnicima branilačke populacije sve veći broj onih koji su u stanju socijalne potrebe, smatramo da je ovaj vid pomoći opravdao svoju svrhu. Mišljenja smo da sa dosadašnjom praksom treba nastaviti uz uspostavljanje visokog stepena koordinacije između Ministarstva i gradova/općina Kantona koje aktivno učestvuju kao lokalna zajednica u rješavanju stambenog pitanja pripadnika branilačke populacije, odnosno kako bi što više branilaca i članova njihovih porodica bilo obuhvaćeno ovim vidom pomoći. Budući da smo kroz prvostepene i drugostepene postupke utvrdili da je povećana potreba za adaptacijom i sanacijom postojećih stambenih objekata u kojima žive pripadnici boračke populacije, mišljenja smo da u narednom periodu opredjeljenje Vlade i Ministarstva treba ići u smjeru obezbjeđenja sredstava i za ovaj način rješavanja stambenog pitanja.

Ministarstvo, kao kantonalni organ nadležan za pitanja prava branilaca i članova njihovih porodica ulaže značajne napore na unapređenju i poboljšnju uslova i kvaliteta života, pri čemu posebno vodi računa o prioritetima u stambenom zbrinjavanju, odnosno rješavanju stambenog pitanja po pravu prvenstva kako je i utvrđeno važećim propisima.

Broj: 13/04-2-1-37-9851/25
Zenica, 26.05.2025. godine

MINISTAR

Adnan Sirovica